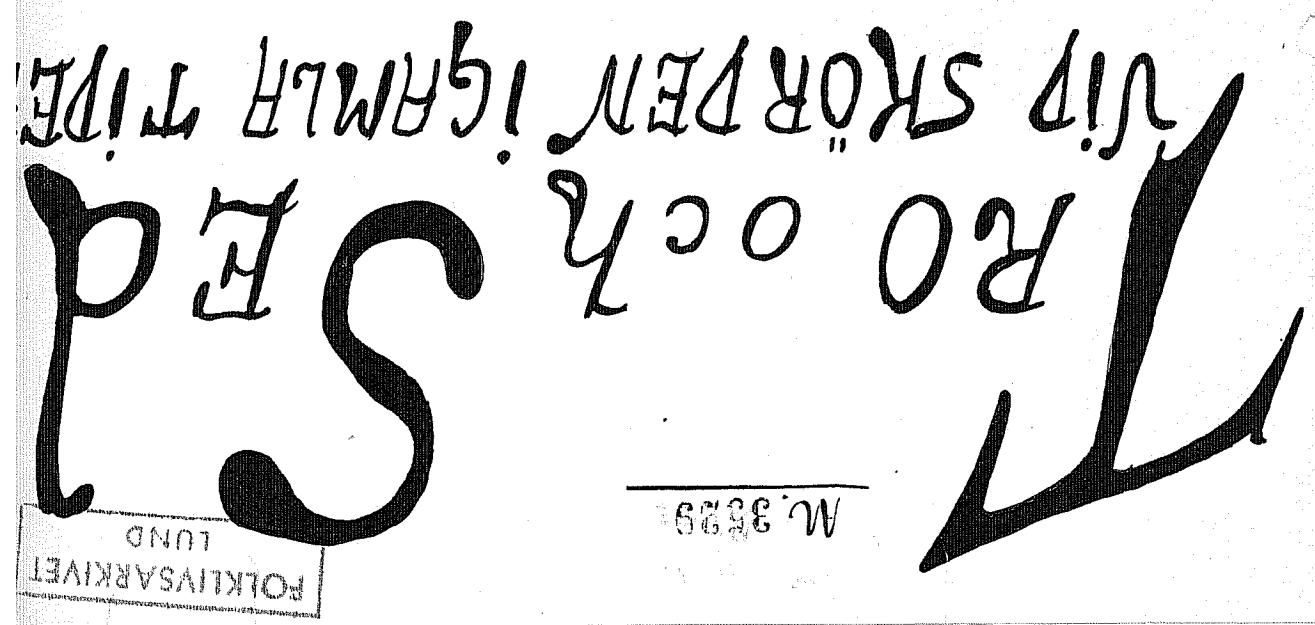
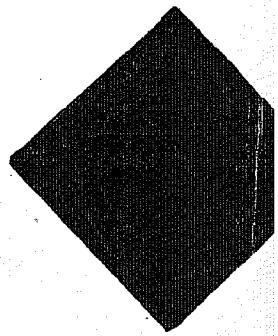
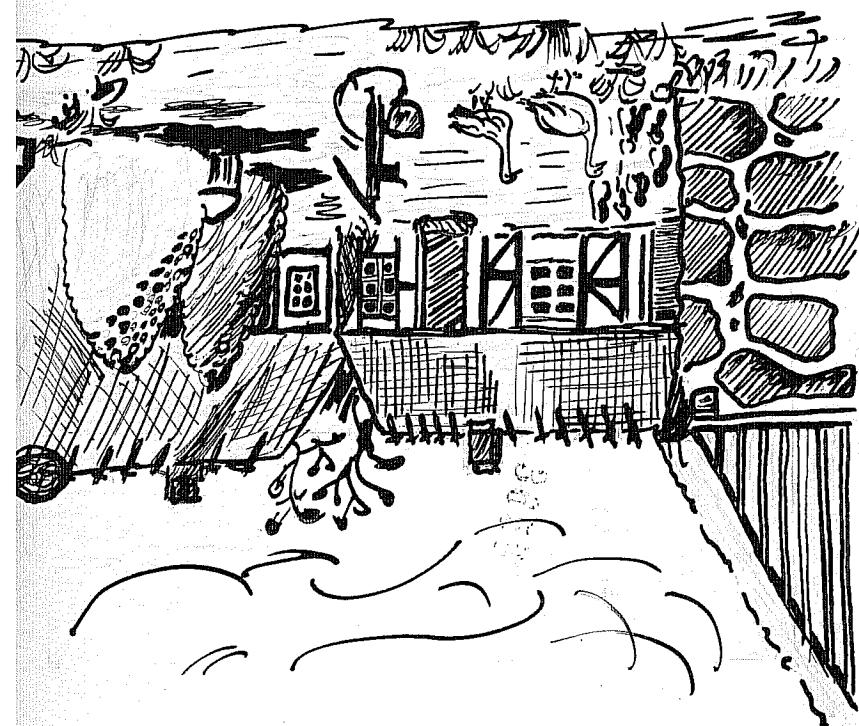

G. K. H. Z. E.

M. 3539

Hed utmarkt høgskolering.

Som vidlada detta mitte arbeete.

Iting, her jaag om overseende for de spørklistea fel och brister en. Samtidigt som jaag før uttryoka min tilgang over denne taffelen, hoppera jaag, att jag med dette, bidragit med ett stort till steg uppdraget skulle eriket i blivit minst dubbelt så stor. Men

Hade min tid, vid detta tillfälle, intet varit så

vudaskiltigat verksamhet forlagda i kultbydelen.

Personer ha varit yngre än 80 år och alla ha de haft sin hundrade efter trovärdiga personers berättelser. Ingen av dessa

De bruk och sedan som harit skildras av upptekter

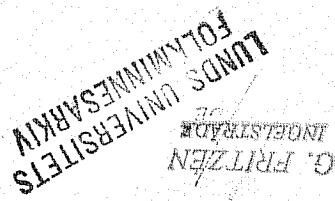
tävligen om "Tio och sed vid skördetiderna i gemla tider."

Harmad her jaag nöjet överseende mitte bidrag till

Mina arade Herrar!

Ingeträdé den 8/11 1922.

M. 3535

avdelningear i själva huvudartikelen.

meddelande meddelanden här jag är här tillit av en framstående, men då artikelen var färde-

meddelande meddelanden här jag är här tillit av en framstående, men då artikelen var färde-

ochas i golvtäcket i Logen.

Fylla detta var alltid en statbit nedslagen i jorden, framför intresserat till Logen, eller
ungefärlig komma in på Logen för att hästarna trampat över stål. För att upp-

att meddelade näborna att trotskönningen nu var fullbordad.

Vid torsdagsmorgon slut slogs man slägorna i dörren, ju kraftigare, ju bättre. Detta för

Kalldes "näverträffning".

-- Fick deltagarna ta med sig hem i ett för detta endamål medfört "Ingröd". Detta
vad skräderföllt att man få mycket som möjligt, ingenting fick lämnas -- det överblivne

ar. Parteförbundet vid "sotax", betydde detta en nära sambund född.

man tro, att kvinnan i fråga i sinom tid skulle nedkomma med tilltungan tiller tilltunga
parteförbundet vid "sotax", betydde detta en nära sambund född.

arbetet kunde påbörjas.

För att ge välläggelse att arbetet vid skörden, lågade husbonden före skörden på en
runa omkring seddelse, varefter han sa: "Gud såga dena skörd så bild". Varefter

vän tiller nägot annat i dryckesväs.

Fallt, dessa skulde bestå skördelöket med förtärning; såsom kaffe, olj, dröka, bränn-
Det ansågs som en självtalar plikt om husbonden tiller nägon frammande kom till skördet-

N. 3529

120/1944 - 10/1944

Hans Olofsson

Lundby

LUNDHOLMSSKOGS
LÄNS DRAFTANSTALT

Noteer. till huvudartikelen.

L A T T E R N .

och sedan som förr varo intimit förfintippade med skördet och dess bärfrukt.

I efterföljande rader kommer att skildras några gamla och här var tid egenomlaga bru

de levä kvar ännu och komma förvisso att levä längre in.

Levad vässa seder och bruk från fara och farfers tid, som trots allt icke låta sig utrotas.

säville sitt ungdoms övertygelse utan hälle fast vid det gamla, om och i synge. Det givs emell

ha de förra doms att dö. Dock gäller nog även här, att det är finans gamla, som ej ville

friutbärhetssbruket ärö mindre effektiva än modern konstgödsling o. s.v. och i och med detta

läs, är sakkretigen det som kan betecknas med sådd och skörd. Man har funnit, att de gamla

allt försvarar sätt samhängom. Det omräde, varrest den nya tiden snabbast tvättat bort det gam

livet efterträde de gamla föraldrar, — gamla seder och bruk, teknikos, folktro m.m. —

liksom också de gamla bysamhällena, och gärderna tillfyllda, varvid nya former för arbets

tidanden från landet skilda bÿgder, borgar uppåväs, de gamla hantverksskrän uppållötter

Det gamla ständessmållet etc i upplösning till motes, den isolering, som av äldre varit

av adertonhundratlet. Året 1824, pläger sätndom betecknas som intendenten särst för en ny tid

plöjda färörna. Vad som sätte sitt djupa och särgeña prägel på allmogelivet brots dock ner

väven tistader snart, och livet gick — i stort sett — efter i sitt gamla eng i de av fäderen

gålvästnandiga tillvaro. Störnringar förekommits visserligen da och då, men revorua i den gamla

i likhet efter släkte från var historias borgar den gamla allmogekulturern fört sitt

semmal vanda stiger nott.

deras stieg ha förr som var

dear var fot sig trampat trött,

Fäderen följde semma fara,

Skämt
hurhur
Vilsky
an.

Tro och sed vid skördet i älde tider.

M 3529

G. Skarp, Lundström

ÅR 1824

hadde en lång trädstäng, cirka 5 x 6 meter lång och 15 x 20 cm. i genomskärning, i de båda

högt var totalt släpades det till sammans, vilket tilltak på det sätet, att man

höll ihop.

Kalvarna av denne kon. Inte gänget av slättrens släta hög kallades därför av allmogen "de

på detta mängd tjuv - som kallades. Var det blott en som laste igen dörren, blevo alla

dena kombinationen av han - och honkon trodde man, att av kommen i ledugården kom att fördela

till ledan, genom vilket höst blivit intastat, sås igen av en man och en kvinna. Genom

kalvarna följande vinter kallades. Sedan höst blivit intagat, skulle dörren eller dörrarna

sommaren sist inkördas hotodreppar och intäckades genom ledugården av kvinnor, blevo

tro. Som exempel kan nämna att varför först vore fast förvisade om, att om det under

-punkt och underlåtet är det därför ej fått de voro fängna i en skrova - och vidskjälts över-

pa grund av underrättelse upplysninget med synnerligen lång stan

är i tjänst hos trollkarlighet folk eller sådana som gett sig i lag med "Hornper".

de man ej att få din hem tillgångslådor av trollherr eller "baron" ett mystiskt visen, som

kommo hem ordentligt till möjlighetsdags, när de på varan släppte på vall, vidare riskerar

till julen. På julatonen fick kreaturen detta, härigenom var man förvisad om att körna *

ledugården växande gräset, som är de gemala kallades för "trivess", vilket sedan gämdes

7
en klot och omtankefullt hushåndade plågade alltid under hården sätta litet av det utanför

måltid kvar, vid bytesshål, var pliktens en kenna ol.

Engen deltag i slättren skulle bjudas på ett stopp ol, och varje åbo som sent en underr

ja och försämma det frammande laget. Som en allmän regel gällde, att varje kvarl, som första

"or-Öyder", med uppgrifft att så lång som möjligt med sina historier o. passaror uppehäl-

• som allmunt praktkörades, var att till närlaget skickat en lampla, talar man, en s.k.

arbete för sitt förtjänste. För det endamålet använde man sig av逆verse knep och krigelast, ett

pa sötter förälder, gällde det att varje vakan och hela året före de andra lågen komma lång med

festa en god flädermus mellan tiden och skafftet. Var man flera slättar, vilket förelomm

hösts med jämna avstånd man sig av låtar, och för att dessa skulle bli bättre, plågade man

eller måndale per dag tio klockor tre gånger från kl. 6 pa morgonen till kl. 8 på kvällen. För

pa den tiden var intet svart trots att lönen för arbete inte var så varst stor. För en krona

samlades alltid en massa folk på de stora föräldrar, både karlar och fruntimmer. Att få folk

då arbetet intre bedrevs så maskinellt som nu. Vid såväl slättren som skördar i vrigt

betalde alltid fest med spel och dans. Pa den tiden behövdes mycket folk på föräldra,

en fart och kram i arbete, då det i de flesta fall gick i kapp / te klass / och på det art-

plunkter för arbetelets påborjande. Brott mot någon av dessa föreskrifter var fördom bälagt
liksom vid hökordens hand även vid bedräckanden teciken, regler och minnesverser som här
ofta sades / den 29 juli/, i synnerhet om "Britik Eviit ax", ty då skulle ofta ge kaka".

skördens var av gärna åt den viktigaste tiden på året. Merndels påborjades skördens omkring
Efter höstgångarnebarbets avslutning förgick ej längre tid, utan skördens begeyle. Sedes.

A D E S S K O R D E N .

till sist dans på Logen.

där dock broten intog en dominerande ställning, dessutom förekomm kaffe och brännvin samt
degerot". Trots det massiva namnet var det ett vanligt matlagt med diverse maträtter

Efter höskordens skulle allt arbetsfolk som varit beväpplat vid skördens ha brot, "skö

koma in och ut ur "postader".

att en av gärlarna var borra, detta för att tomten eller godnisse skulle ha lätt för att

och utseende närmast liknande vira dagars små, fyrenliga fågelholkar dock med den skiljen
och

skölden med dessa, gjorde man dessa läder. Vad dessa läder beträffar, varo de i storle

man tro var fördom att någon av dessa "personer" hade sin hemvist i läderna och för att så

en liten läda "tomtläda" "Misseläda" som postad för tomten, gönnae eller Loggaren. En allt

beakligen för onda endevisen. Somliga plågade även i hovet och mänga i skördens intäg

hökmuppen i läden plågade man sätta en bit stål i golvet för att derigenom förordet o-

före näste höskord skulle behöva ha till att dermed badda väggen. Innan man läde den första

anslags detta som ett bevis på, att endera av dem som hatt med bordar att gör, under dragen,

sedan hembulos av karlarna. Om en dylik borda till eventyr föll sonder innan man nädde hem

bordet hem till läden. Vid dyliga tillfället hoppmåde kvinnorna hovet i stora buntar, vilka

DA ingen endast var belägen ett kort stycke från farden plågade man bara hovet i stora

stora rundaliga tills.

merndels kvinnor tur att raffsa ängarna vilket var ett drygt och tungt arbete som tog

ärmar förpassade hovet till den salutliga bestämmelseorten. Sedan hovet blivit inkört, var det

höfter den dylik och lyftte hovet med blotta armar och händar upp på en ställning där andra

fram till höskullen sätter sig fyra man i lässet och rullade genomsamt ihop den ensa buntens

buntar om cirka 60 i varje bunt. Högläggningen tillgick på så sätt, att sedan lässet kommit

av gamla gummor med tillhjälp av en handsnurra. Bandsnoddningens utforders t reg-

så sett drog man i mänga fall ihop hovet till stockar. Av det längsta och vackraste hovet

ändarna av stången hand man ett rep vilket sedan i sin tur förbands med var sitt best och fö

M. 3529

som böjöds åt senare hemvändande skordfolket, vilka sällunda fångas av den skörd, stenhorna i gården handkvarn. Sedan sedan blivit måld i denna, körte hon av malden före hon såg av dessamma och sedan hoppemåde de kringstrodda kornen, vilka hon läste emellertid i en gryta, som upphettades, så att kornen i axen hastigt skulle torla, varefter des, samt återvände hem till gården med det per kvarvar under armen. Kvarvarnas ax torla berättar om huru t.ex. husmoder på en gärd kunde få ut på sädessäkern, där såden avmeja. Efter dessa avvikelser från annet må jag även framhällda hurusom minneföda kunnat

ja enskär hela världen den flot i brannen.

Ja inte nog är i mitt stan

"Se far jag inte brannen

hystersymparter för det kara brannen, vilket beläges av nedanstående vers.

brände en olövlige stor kvantitet av sitt brändssäddförråd. Ty det var förra bönider och kara brannintensktar, i den efter länsmannens besök insatte en storre panne och och bestämma den kvantum sed, han av årets skord fåck använda för framtillfälle av den "bärom ljust", då denne kom på besök för att uppmana hans branninspanna storlek och var jämte tillkom skatt på brannen. Ibland hade det, att bonden förde länsmannen då blev förliden — i handläse av upptäckt — borter, som länsmannen kom för att intagna man enligt lag ej överskrida väst kvantum av årets sädessäck för nämnda andamål, ty fölkkning att dock en ej rinnar del därav till de mange brannintenspanna. Visserligen förlade sitt egentliga andamål, att lännera en annan vid föra sekletes börsen under härad Lantbecks den alltid store körappaten på brändssädd, vilken ju i resultande hort användas för denne tid heter det: "Från den 29 juli - till ny årskod, är det stor brist på föda." skord sellan eller aldrig räckte, tills den ny brödan var többerget. I ett ordstäv från denne benämning. Att dylikt inträffade finner sin förklaring här, att föregående års

sade man: Nu later den arme syndaren hundekloekerna här". Det var slägorna som fångade födor. Var någon bondé i så knappa omständigheter att han trotskade rädden före lärmeås "Lärmeås", den 10 augusti/ i dock den inte skrärs, ty detta var ett storrt bevis på att han ej befarar att körne faller ut axen. Även om rägen var mögen före St. Laurentius, när rägfaller avgör ett spänne ljud. När den siste knäppen/ 2 dje/ fått forbi behöver man straff, t form av pengar eller ic, som utöver byfogden eller aldermannen vid märtensida. Någen är farlig säller ett gemalt ordstäv, när rägfaller knäpper. D.v.s.

Åpenatliggen Lyddee ståstnæmda vers saa her:

"Høne her, och du skal hælberedt være
I moregon, da du også gæde ske harren tæge."

Eft annat vers Lyder saa her:

"Bla av stål och skeft å træ,
Mit skelede som jeg fått av Herrnen.
Høne her, på knæ av ekter
På det dig væl må gå i kvalle."

Lien på en "ekkenæg" på Lagardsvæggen under det man saade:

drama. Samma skyddande øgenskab er hølls genom at vi dårbeettes slut før dagens uppåføring.
Lienes øgg med en flæsksvæl, som av nægon automatsvænde gjømts fraen Julie en beret far detta an-
For att i nægon man skydda sig for de senare plægde varje omtankeamt slætterkær bestyrka
dels av endevæsen i olika skepnader som da i otrolige grad sorte i henvist i bondens lader
av verkligt godt læder kunne bli utstatta for mange fulda syreful. Dels av ondsintre kamrater,
en hal del. Av undsjuka eksisterede da som nu, och månegen slætterkær som var i besittning
ekok arbetet reskare undan, men det skulle en viss konst til at få en lte att "så bi"
av de aldesta skordetverktyg som hæltit i sig ande fram till våra dager. Ned detta redskap
linget fram i tiden kom lien til att eftertræda skeran som skordemaskin. Lien er ett
attta travær. / En travæ 24 neker. /

tilt frittg -- berettade en gamma for mig -- kunne man på en dag skeira och binda til sju
på det utbrede højland til man er høll en Lagom stor karve, som da hæns tilop. Var man ikke
skeran -- ett rundejgt jern, liimandé en lte, med kort skeft -- avslør skeden, som lades
så många sedestæren, som man kunne hælla fast, medan man med den hægra, i vilken man høll
-- ett usæmælt redskap -- vilket anvendes på så sæt, att man med vandsira handen fasttade
hinde frem på 1840-tallet anvendte man et mindstoen delvis en skære vid sedes avmejande
bon, vedretter skorden kunne begynnes.

te etok omkring sedesfæltet "omringdet" som det kaldes. Her dette var Gjort Læste han en
drygt. Detta kællades att fylla stubb. / En annan sed var, att husbonden, innan skorden be-
ned i den svunghæna stubbene på det att såvel seden som det av seden erhælta brodet mætte bl
stæ ltehægget på en akker brukeade man for i værlæn svunghæna hægra sedestæren, vilke satte
ormeskinn under skordetidens for att derigennom undgå ryggevirk och uppstötning. Vid det for-
kringe ltevet på bare kroppen. En gammel gamma meddeledede mit en gæng att hon alltid nyttigade
som man avsker festas på ryggen under træjan. Samma nyttia gjorde det ormskinn om det bændes
Før att undgå att få ont i ryggen under skordetidens skulle de tre forsta sedestærena
9

Varför just den skulle hänga på en kvist eller "kunge" av ekträ för att skydda verken
 skulle åstadkommas, berödde på den meständigheten, att man allmänt ansåg att var frälser
 blivit korsfäst på ett kors av ekträ. Genom denne handelse trodde man, att detta frälse
 och var som därför hängdes försköndades från ondskans makt.

För att en liten skulle hälla sig vass väste den då och därpå eller "stryktes" på ett
 med ett tunnt läger av fläskflost varpå ströddes ett läger av en blandning pimpen och
 styrkspän/ en linsläng, 5 cm. bred och 1 cm. tjock trädstäcka. Denna imprecenerades för
 att på trä fasthållas omkrivna blandning
 stort rödskratta, vilken blandning förvarades i ett s.k. sandhorn. Genom flottets vatten
 medgenting annat än ett avsagat koppar, varas storsta ände var tillstoppat med en trestupe,
 karl hade sitt sandhorn. De blandningar man använde att strö på styrkspänet vore intet
 utanprövningar en god skärpande blandning. Helt naturligt ville man vara ensam om konsten
 att få en liten att hälla sig skarp en hel dag. Den som lyckades, kunde samma kenna
 även kunde därför under skordetider få se längre rader av slättelärar med sina lärlar
 även kunde det ena fulländet efter det andra. I praktiken var det så att en karl och ett frä-
 timmer varo s.k. par. Mannehusen hugg, medan kvinnan med holtta händerna darrerade upp, och
 band sedan till karlar. Så följde par efter par. Den som fåtade i telen kallades "förläder"
 eller "förlungaren" och den som fåtade till sist "attelärren". På större gärdar kunde man
 till 10 par var i verksemhet på en enda åker. Var nägon havande kvinna med i nägot dyli.
 följe plågeredas hon i de flesta fall med de första paren, detta för att takten inte skulle
 bli allt för väldesem. En plågad fördom var, att kvinnor i graviditetsläge skulle
 verkligen skulle upp sig, då de i så fall skulle kasta bandet till honom. Innan han
 varit försedd med ett par meter längt, hopfullat rött band. Detta för att skydda sig om
 hundratals skallar uppembara sig, då de i så fall skulle kasta bandet till honom. Innan han
 förturades hon i den första fall med att kvinnor i graviditetsläge skulle

bepollt sätta uppplintning för sig själv.

han på omvägar, av hushunden, erholl extra dryckom "hundhärskapet" var det klart att han
 sätte fåtad då han i allmänhet betraktades som den styvaste i landet och då därför till kom, att
 att få en liten att hälla sig skarp en hel dag. Den som lyckades, kunde samma kenna
 utanprövningar en god skärpande blandning. Helt naturligt ville man vara ensam om konsten
 enhetligen. De varterade i det oändliga och det var liksom en hemlighet om någon lyckades
 medan i den smala delen var utborrat ett häl vertikonom sanden kunde rinna. Varje slättelär
 kunde sitt sandhorn. De blandningar man använde att strö på styrkspänet vore intet
 annat än ett avsagat koppar, varas storsta ände var tillstoppat med en trestupe,
 karl hade sitt sandhorn. De blandningar man använde att strö på styrkspänet vore intet
 utanprövningar en god skärpande blandning. Helt naturligt ville man vara ensam om konsten
 att få en liten att hälla sig skarp en hel dag. Den som lyckades, kunde samma kenna
 även kunde därför under skordetider få se längre rader av slättelärar med sina lärlar
 även kunde det ena fulländet efter det andra. I praktiken var det så att en karl och ett frä-
 timmer varo s.k. par. Mannehusen hugg, medan kvinnan med holtta händerna darrerade upp, och
 band sedan till karlar. Så följde par efter par. Den som fåtade i telen kallades "förläder"
 eller "förlungaren" och den som fåtade till sist "attelärren". På större gärdar kunde man
 till 10 par var i verksemhet på en enda åker. Var nägon havande kvinna med i nägot dyli.
 följe plågeredas hon i de flesta fall med de första paren, detta för att takten inte skulle
 bli allt för väldesem. En plågad fördom var, att kvinnor i graviditetsläge skulle

i meren där du och jag ska härren tel.

Han här, och du ska hejträffad va

Hans
Hansen

det sista lasset till garden. En hantydning på städaderen är det uttryck som folk i land
straffa och sedan till varnefäl. Som en allmän regel gällde att städaderen skulle aldrig
tillfalla få sig ett ortvälliigt dop i en bok eller annat vattendrag. Det gjälta till
tillplatsen för hon plikta för sin tankloshet genom att vid första läglingen
hur i överkroppen. Om någon till äventyr forsökte smita från ett deltaga i städaderens
under stöd och glemma och för att föra honom meri basant pågrade man förse honom med ste-
dearbetet deltagande personer mäste deltaga i städaderens tillväxt. Denne uppvisade också
därden, bladern, städaderen eller kerrungen, vilken ofta fick form av en gubbe. Alla i sko-
ner den sista såden höggs, så bands de sista strana, till en kärve som kallades Bla-
gerha/till skyller/travar/.

Tillarna under julten. Sedan såden var avungeen hälften man åt resa upp karravina/ne-
aret. En fordomsåga förstållning var att de sista karravina skulle gömma till mat åt
"i da ha vi tat beren" begagnas för att beteckna att skordetarbetet är avslutat för det
hungrer de sista strana, den här "Fångat beren" och far särskilt tur och lycka. Uttrycket,
på man om att få sätta strana, detta kallades att ta beren. Den som skär eller
till stort fortoret för den skyldige. Da man vid skordan kommit till slutet av åkern, kap-
larna omgånga ständ, var det en sed att de efterföljande kvinnorna därav gjorde dockor
-bätta med en ny tilla man beroende förstig med arbetet.

band därmed en kärve och förtjuste förstade för att sedan fort-
band för att därmed binda såden. Man tog i regel en klippa med sig, gjorde ett band och
klippor/tröskade karravar/till skordeflatet, varav bindarna, vanligtvis kvinnor, snöde
av dessa sädessläge var att binda med resen. För andamållet försåde man ut ett lass "räg-
till växten, en vad förhållande er i varia dragar. Detta antat tillvätta medan karravina
detta för att ej spilla någon säd, vilket annars varit fallet om man skulle ha gjort band
händaför. Till att binda denne sed använde man de under slättan tillverkade högbanden,
bländsåd, och i vissa fall harva/mjädes alltid, vilken sedan nekades med tillhåll av
trollp, härligenom blev vete metra "släint" och lämpigt att sno band, vilket under var-
till kärve men bands ej förrän sent på kvarlarna eller tidigt på morgonen, då dagens
togs och bands ommedelbart av kvinnofolket. Dog förkom även den sedan, att vete upp-
Den länga såden/räg och vete/mjädes aldrig utan höggs int "pjettades" samt upp-

-ett. Den försommalige honden kunde på sitt få lassa av ett lässes ett per gängar.

högs såkne man alltid åstadkomma mot dyliga. Som exempel kan nämna, att om en tom van

kallaade man för "aseröva, bagdansare, bagasare, paddjinsa" m.m. Spekulation och sma

habor, som ej hundt bli fördiga med hestan hanade man på många olika sätt. Sålunda

är geort bröd. /

per vinnskapliga släg på lännen och extra tilldelning i föderläg, bland annat ett per skiv-

sig ett per bastanta "jämre", fruktörnen kaffe med kringlor. Hestarna i sin tur fingo ett

stätt att erhälla. Sedan lässet i vederbörde ordnande blivit avläsat skulle man in och ha

att ge "kügean på orat". Varför man på dena ceremoni hade ett ayligt namn, har ej klarhet

antingen hushunden ejer matmodern farde att med en kippa sätta på lässet. Detta kallades

en synnerligen stor hedra att få först inhöstart. När man kom hem med lässet på gardén var

först och näbortna inte hundt så långt med skördarbetet. Det ansågs nömligen först, som

ende rätt upp i lässet. Detta brukande och hurrande var särskilt kreatikt om man blivit

hade inhöstart skrek, sjung och hujade man av alla kramter, rasor och tungan placerades sti-

ge uttryck för sin glädje över att ha inhöstart eller för att pammina grannarna att man

sannerligen inte varit reda på sig, ty man kände sätterna kunde spränga. För att

utom skulle tolkot som lässet och rasat till lässet åka med. De som skulle åka med fick

vit farde med lässet, utte på äkern, placera de man staddaren ständande framst på lässet dess-

antingen det nu var för dess egen skull eller efter att staddaren åkte med. Sedan man blit-

liksom den sista karven här också det sista lässet dragnit uppstegsmöten till sig, *

detta man harav gjorde den största julkakan, som sedan på varen gavs kreaturen.

tionsmark att inneslutas i den sista karven. Möjlet efters taggaren användes vid julbaket

eller markten i ett ting ansegs vanliga över i dess sista återstod. Sålunda kom grötans vega.

Staddaren -- dena karve som innehadit julen, gjorda kreaturen

/ set, där staddaren åkte, fick stor tur. /

själz också här sedan under arens lopp andratis derhan, att den dragnit son körde sista läs-

set, där staddaren åkte, fick stor tur. /

vid salana tillfallen kan lättare tankas en beskrivs. Av hundantet mot drängarina och deras

kordes hem, skulle mistänka karafé unna jul. De käljer! som de extra drängarina erforo

ärer. För att undga ett sådant öde uppkom bruket att allmänt deltaga i händlingen av sista

karven. Det var också en tro, att den dragnit som råkade få staddaren i sitt läss, då sätta

en allmän tro var fördom, att den som band den sista karven inte blev gift det första

plättar fälla om vissa sorglöstiga personer, då man sagt: "du liknar en riklig staddare". /

om redskapsnes i hantagande i postadens uppkomst, räder viissa motsetta åsikter, varför jag
ra dagar ej kan realisera, hur behjälpsvart handmålet än kan framträda. Huru bruket

kar om en god skörd är det därpå. Som man ser en synnerligen enkel metod, som tyvärr i vä-
redskapsen länge över nättan till pågående morgon. Läktöge man detta, kunde man vara sär-
Sedan skördens för äret var avslutat skulle man ta in skörderskapsen i stugan och
läge dem på det bord vid vilket man sit julkvällen förra året, och på detta bord skulle
bara gäs.

att kasta upp eller fästa julfälm i taket, där den sedan får bli kvar till nästa skörd
är det för att skördens skal bli räktig och god. Samma under tanke längre ift den gålla sed
sedan gämmes till varen och då delas ut bland folket och bland drägare och andra djur, så
ter som reglera jordenas slästrängsförmedla. Här man under julen bärar den s.k. sakkaman som
Mycket av dessa sedvänjor bottna ytterst i en stråvan att hålla sig väl med de kraf-
osten troddes väl bli delaktig av den hemlighetstullen makten i såden.

mark övergick till den sista karven i Gövret, i vilken oseten var intagd, gäste brannvin.
Denna ost samt en kage brannvin läde man så i bottnen i sedesladan eller i staciken, då
i äldre tider var av fräsvärlige storlek/ det berättas lig. 2 lispanad -- 12 & 18 kg./
Vid tidpunktens för sedskördens om hösten, fågelik även ystnungen är jultiden, vilken
i Laden, ty detta hade till följd att endast handgjord föddes det äret. /

voro vanda intet. Det var ej heller med blida ögon man såg en Karl bärta in den sista karven
säden till granarna läde man sedeskärvarna så i Laden eller i staciken att axen litte
rättorna fångö mark i Laden under året. För att ej tomtan eller gönnisse skulle dra bort
ett ord da första varvet av sedeskärvor intades i Laden, ty om så skedde, trodde man att
skons otyste som fördom hade en vis karlek till bondens Lader. Vidare fick man inta yttra
-tigenom trodde man sig kunna skydda allt i Laden befintligt föder för moss, övriga och allt
Da man Laden första sedeskärvan i Laden, fuktade man den med sitt eget vattnen, här
är ens skördelijt. /

syfte halvårsdags hälsodoktor ofta föresatta med en liten gyckelskrift med erinran om begas-
granarna som intet voro färdiga med hösten. Till samma grupp av personer överlämnades i samma
fjättradess ofta hostavgen med rep och tjuder fast i vagansporten för att reta och hana
givetsvits yttreljage för dröjande ppé en basarseres skördesberete. Da tillfälle därtill gav
Gömdes av samma personer som varit framme och läst lässet. Dyliga små byss invärkade
men da han skulle ha fast i verktygen stod dessa kanske intet till att hitta, vilka ofta

M. 3529

af.

RÖSKNING.

Vid 2 är 3 tider om morgonen. På dagen utförde man annat arbete, men om efternoon, när det arbrundrade var det intet ovantligt att bonden och hans drängar hantverkade slägorna delen av vintern, ja, enda in i mars och april manader. Under senare halvtiden av förra arbetet fördom skulle var avslutat till juli men som i senare tider pågick under sista skildes att böjdes kaffe med dopp, varför man hällsade varandra till komma igen till nästa rögs kunde man finna en här, en där, längsande drygt försjunkna i mörkeスマラ。 Innan man de återstodende deltagarna -- som kunde stå på benen -- lämnade tillstållning. De två diocomrades/kastatrafat. Vid 5-tiden på morgonen skedde uppprotet då spelmannen och fasternas snabblämnande till överlämning med kardiller, polskor, pälte och lekte ringdanser. Vid 6-tiden led borgade brannvitin och olja ut i en rökt. Var dans uppå logen. Allt efter som tidens ledborgade brannvitin och olja ut i en rökt. Katt och andra dässer. Det var en fröjd utan luke, det var stolt, det var glämma här det om torsten tilltoge, ju mer man drack. Nogda och belänta lämnade man sent omstider bordets bladro dessas vederborrlägen avsmakade om och om ifgen. För den önskvärde föreföll det som dansanes virtueller släkade det sennerlägen gott med en bit mat och vad drygkötterna beträffar timmar vanekades mat, beständande av diverse rätter med olja och brannvitin som drygkötter. Efter intill för att förfylla tillvaron med sin trollskä melodier. Sedan dansen pågått nägra -des dansen på logen. I regel vore alltid några byspelman engagerade vid dessa tillställningar erhillia extra tilldelning i den man de önskade. Sedan man lättit sig väl smaka borgar först kaffe, bröd och gäckor. De som vore särskilt fortjusta i det sista dansa kunde efter vassen som lastare kan tankas än beskrivs. Vid ett dylikt tillfälle vanekades vanligtvis alla portstötta till längt upp på morgonen nästföljande dag. Det var en fest utan luke och det hårts för andamållet. Måndels papperjades festen vid två tider på extremidagern för att det bonderna i en liten by ofta anordnade ett litet tillfälle tillsemissans på nägon loge, som fört skrivna till gäller. Större gärdar som sysselelsatte mycket folk hade litte här sitt under fågeln var riktigt och glädjen betyd högt. Alla som deltagit i skördeerbeteet vore självt efter skörden avslutande för äret anordnades alltid ett s.k. skördeglögg, där und-

KODDEGLÖ

förligear dessas utan något omständande.

-- 10 --

M. 3529

II

Jullen.

Var att all sad enligt förmäl god sed skulle vara avtrosskad i god tid före den kommande
varit nedvändigt. Pä en hel dag avtrosskade ett par vana personer tillåssamans c:a 15-16
för att man ej skulle få ur varje korn, slogs man opta mer än vad som strängt taget skulle
vara eller fyra personer tröskade vanligtigt, ty takten blev då mera jämn. I rådslis
slogtroskning var en både dryg och arbetsam procedure, som tog lång tid i anspök.

Två elletter fyra personer tröskade samtidigt, ty takten blev då mera jämn. I rådslis
var att all sad enligt förmäl god sed skulle vara avtrosskad i god tid före den kommande
varit nedvändigt. Pä en hel dag avtrosskade ett par vana personer tillåssamans c:a 15-16
för att man ej skulle få ur varje korn, slogs man opta mer än vad som strängt taget skulle
vara eller fyra personer tröskade vanligtigt, ty takten blev då mera jämn. I rådslis
slogtroskning var en både dryg och arbetsam procedure, som tog lång tid i anspök.

Förstgående det en god stund framåt kvällen. Örseken till att man så väl utnyttjat jorden
började skydda, förstatta troskningens anyo, och vid senhet från ett hemmastöpt tallgjus

12 M. 3529

skopga, som han hollt i den handen, lättes med Loggolvet bort mot den motstående väggen. Därmed
En av karlarna satte sig därvid ut vid Loggolvet på en pall och kastade sedan ned en trö-
Då en lagom stor kvantitet säd var utroskad - en kastning - skulle dena renas.

Höllö desser att som varierade mellan 12 och 15 shillinge jämte kost.

sin lön för arbete i naturen -- en viss del av den säd han töskade. I senare tid var er-
allt möjligt smärt och got till färd. Trotskarlarna, då man hade ledja, fick i regel
varför man antingen var färdig att gå till korts. Medan man sätter röddes "nässen" läspa
för att äter sätta ihång med troskningens ett par timmar då kvalsmat sedan serverades,
karlarna ofta till skogen. Vid hemkomsten intoges de en bastant matsätt, vilade någon tid.
se till den tids frukosten klockan 9. Från denne tiden till dess det hörjade skygga
timmar senare var det tid för "ottmed" och tre timmar senare åtta en smörgås som förtöjde
tiderns förmögna serverades en "morgabid", vilket är uttytt brannvin med smörgräs. Ett par
skål dock, däremot skrek och gjorde sig offret, som efter utstānden pina försvann fortare
såd: "ser du nu Logekatten! " Högst svar på sin fräga är holl hän av Lettforskarliga
hälzen på den besöksande, på samma gång som han klämde till ett dunkigt tag, undrar det han
betecknande svarade men ofta ja. En av trotskarlarna passade då på att lägga plätteln om
frägade om de enskade se "Logekatten". Prägen beprovade inte upprepas. Tuan nägon som hällst
Da barn eller yngre personer inträdde i Logen, då troskning pågick, blevo de ofta till
kornen skallte lättare falla ur axen. /

Gammal sed som var djupt introtad och som troddes turverka på troskningens på så sätt, att
I ens horhet av Logen, där man töskade, var en hästskallt händrade. Detta var en
som bildmedel, en ledar.

en läderrem. Dock har jag hörat flera gamla troskningar omträlat, att läskan var vidare
slaggen benämnes "drusen", både dessa delar varo förligt förbundna med varandras medels
lunda hällades slagen skratt / den del man alltid holl i / "hengel" medan den egentliga
I detta sammanhang till jag även omtalat att par benämningar på slagen delar. Så-
då det var fråga om några hällades dessa klipper, vilka alltid bandes med två band.
Sedan en omång blivit färdigt töskad, tog man upp halmen och band den efter till karlar,
efter viandinigen fåck ledigt och lätt. Därefter töskade man den nu uppsättvanda sidan.
hått varandra klämde man ihop slägorna och drog på så sätt kryvorna till Logens mitt, var-
sina plättelshärt under kryvara, medan den egentliga slagen lades över. Då de båda skaffet
13

start att värna.

barnen regerade i mer eller mindre grad för de olika upptäckningsgrupperna här klarhet ej
ibland logiken som fåck uppdraget att tinge skräck hos de elaka barnen. Huruvida
utan plågade många gamla överflyttat på "logiken". Det blev därför ibland äkergruppen,
Vad som här avan antyter om äkergruppen och den rörliga spelade i barnens uppfostr-

stör.

fatt skrämma de mest olyckiga barn. Respektens för denna sagoflygt var förtvivladesvärld
en mycket ondistint person. Vid blotta utropet; "nu kommer äkergruppen", komde man i många
beskriv man äkergruppen som en stor, full gammal grubbe med långt skägg och såsom varande
ta dem med att äkergruppen skulle komma och ta dem, därest de inte förblevo snälla. Dessa
et "äkergruppen". Men plågade för skrämma barnen nära dessa voro olyckiga enheter att ho-
Porr i tiden extasterade en grupp, som numera aldrig synes till, som fåck under nam
ring och otyste av varje handa slage.

detta var en försiktighetstecknet som man allmänt vidtog för att skydda sedan mot förgö-
ljetet "nattetid". Sedan skrev man kors och satte stäl i "drösarna" /sädesbälgarna/
kvinnorna. När sedan var engjord, metes den upp med skräppematt och bärer upp på sugg-
fron "fröle" som maldes till kreaturen. Arbeta med sedans rensting var överlämnat till
bröd. Härmarat ägnarna kom invidre, ej fullt utvecklade horrn, "smässad", sett en del orgas-
Bakom "framstanket" kom sedan samre kvalitete som kallades "bagtagassen", vilket envidare till
-stanket, vilket var av fullgod kvalitet som sedan användes till utståde, mätt, grym m.m.
trän ochastroh o.a. Den sad som vid kastning kom längst fram på golvet, kallades "tre-
de en annan hög. Sedan blev på detta satt befridat trän ägnarna men därmed ej direkt
och stannade de låttare ägnarna efter i en hög, medan sedan kom längre bort och bilda

M 3529

M 3629

-- 14 --

I och med att den svenska bonden slutat att odla lin försvann även en gammal sed, som förr allmänt praktiserades och som gick under namnet "alka för lin". Detta skulde ske på fettisdagens, då bygdenas ungdom semlades vid nätet under namek "alka för lin". Detta skulde ske källkar bundes dessa tillsemmane och under säng, stöj, röp och skratt åtta man så gott var" -- ibland utbytt mot någon annan vers av ungfruar semma lyderse -- medan man skräcker desto bättre trodde man att lin- och rovsörden skulle bli. En annan remsa av mera humoristisk art som bliffrade förekomma vid linläkning var som följjer: "storas rövor och linget lin, stekta harrar och gädda svan" // Hade man glimmat lin i gänna hemma fettisdagens skulde man koka och tvätta det, därav skulle arvet växt bättre framåt. För att torrakat ordentligt förlade man av linmöppen. Den procedur som dessan sedan hade att ge röva eller roska lin. Stråna buntade man sedan ihop till smä neger/kärvar. Sedan dessse skördet tillgök så, att linet drogs upp ur jorden med rotterne, vilket källades att linet blev möget. När "kneblet" - fröhuset - var fullt, kunde skördet pöljor.

Linage namn, ju linage lin. /

Linet skulde bli linet och karprättet skulde det sås på en dag, som hadde kvinnonamn, ju fettisdagens skulde man koka och tvätta det, därav skulle arvet växt bättre framåt. För att torrakat ordentligt förlade man av linmöppen. Den procedur som dessan sedan hade att ge röva eller roska lin. Stråna buntade man sedan ihop till smä neger/kärvar. Sedan dessse skördet tillgök så, att linet drogs upp ur jorden med rotterne, vilket källades att linet blev möget. När "kneblet" - fröhuset - var fullt, kunde skördet pöljor.

Sedan man på det sättet förberedt körden, återsköt linläkning annat än att vänta linage namn, ju linage lin. Linet skulde bli linet och karprättet skulde det sås på en dag, som hadde kvinnonamn, ju fettisdagens skulde man koka och tvätta det, därav skulle arvet växt bättre framåt. För att torrakat ordentligt förlade man av linmöppen. Den procedur som dessan sedan hade att ge röva eller roska lin. Stråna buntade man sedan ihop till smä neger/kärvar. Sedan dessse skördet tillgök så, att linet drogs upp ur jorden med rotterne, vilket källades att linet blev möget. När "kneblet" - fröhuset - var fullt, kunde skördet pöljor.

Linet skulde bli linet och karprättet skulde det sås på en dag, som hadde kvinnonamn, ju fettisdagens skulde man koka och tvätta det, därav skulle arvet växt bättre framåt. För att torrakat ordentligt förlade man av linmöppen. Den procedur som dessan sedan hade att ge röva eller roska lin. Stråna buntade man sedan ihop till smä neger/kärvar. Sedan dessse skördet tillgök så, att linet drogs upp ur jorden med rotterne, vilket källades att linet blev möget. När "kneblet" - fröhuset - var fullt, kunde skördet pöljor.

Linet skulde bli linet och karprättet skulde det sås på en dag, som hadde kvinnonamn, ju fettisdagens skulde man koka och tvätta det, därav skulle arvet växt bättre framåt. För att torrakat ordentligt förlade man av linmöppen. Den procedur som dessan sedan hade att ge röva eller roska lin. Stråna buntade man sedan ihop till smä neger/kärvar. Sedan dessse skördet tillgök så, att linet drogs upp ur jorden med rotterne, vilket källades att linet blev möget. När "kneblet" - fröhuset - var fullt, kunde skördet pöljor.

Linet skulde bli linet och karprättet skulde det sås på en dag, som hadde kvinnonamn, ju fettisdagens skulde man koka och tvätta det, därav skulle arvet växt bättre framåt. För att torrakat ordentligt förlade man av linmöppen. Den procedur som dessan sedan hade att ge röva eller roska lin. Stråna buntade man sedan ihop till smä neger/kärvar. Sedan dessse skördet tillgök så, att linet drogs upp ur jorden med rotterne, vilket källades att linet blev möget. När "kneblet" - fröhuset - var fullt, kunde skördet pöljor.

Linet skulde bli linet och karprättet skulde det sås på en dag, som hadde kvinnonamn, ju fettisdagens skulde man koka och tvätta det, därav skulle arvet växt bättre framåt. För att torrakat ordentligt förlade man av linmöppen. Den procedur som dessan sedan hade att ge röva eller roska lin. Stråna buntade man sedan ihop till smä neger/kärvar. Sedan dessse skördet tillgök så, att linet drogs upp ur jorden med rotterne, vilket källades att linet blev möget. När "kneblet" - fröhuset - var fullt, kunde skördet pöljor.

Linet skulde bli linet och karprättet skulde det sås på en dag, som hadde kvinnonamn, ju fettisdagens skulde man koka och tvätta det, därav skulle arvet växt bättre framåt. För att torrakat ordentligt förlade man av linmöppen. Den procedur som dessan sedan hade att ge röva eller roska lin. Stråna buntade man sedan ihop till smä neger/kärvar. Sedan dessse skördet tillgök så, att linet drogs upp ur jorden med rotterne, vilket källades att linet blev möget. När "kneblet" - fröhuset - var fullt, kunde skördet pöljor.

Linet skulde bli linet och karprättet skulde det sås på en dag, som hadde kvinnonamn, ju fettisdagens skulde man koka och tvätta det, därav skulle arvet växt bättre framåt. För att torrakat ordentligt förlade man av linmöppen. Den procedur som dessan sedan hade att ge röva eller roska lin. Stråna buntade man sedan ihop till smä neger/kärvar. Sedan dessse skördet tillgök så, att linet drogs upp ur jorden med rotterne, vilket källades att linet blev möget. När "kneblet" - fröhuset - var fullt, kunde skördet pöljor.

Linet skulde bli linet och karprättet skulde det sås på en dag, som hadde kvinnonamn, ju fettisdagens skulde man koka och tvätta det, därav skulle arvet växt bättre framåt. För att torrakat ordentligt förlade man av linmöppen. Den procedur som dessan sedan hade att ge röva eller roska lin. Stråna buntade man sedan ihop till smä neger/kärvar. Sedan dessse skördet tillgök så, att linet drogs upp ur jorden med rotterne, vilket källades att linet blev möget. När "kneblet" - fröhuset - var fullt, kunde skördet pöljor.

Linet skulde bli linet och karprättet skulde det sås på en dag, som hadde kvinnonamn, ju fettisdagens skulde man koka och tvätta det, därav skulle arvet växt bättre framåt. För att torrakat ordentligt förlade man av linmöppen. Den procedur som dessan sedan hade att ge röva eller roska lin. Stråna buntade man sedan ihop till smä neger/kärvar. Sedan dessse skördet tillgök så, att linet drogs upp ur jorden med rotterne, vilket källades att linet blev möget. När "kneblet" - fröhuset - var fullt, kunde skördet pöljor.

W. 3529

-- 15 --

Vid skäcktningens hälften man oftast för att arbete skulde få räskare undan. Att

sätta vid skäcktan var sannertid ingen stämme; där intill var det ett dröm och hanande som tog hert både försöksrätten och heller. I regel utefter med

bete utestjuterades av kvarnorn. Det nu erhallna produktens bands hopp i sätta tottar med

ett knutit huvud i ena ändan. Dessa tottar skulde sedan genomsätta produktur som kalla de

"hækling", vilken tilltack så, att man drog lönne enden mer eller mindre tillska remmar.

Det erhallna avallspordukterna kallades blånor, vilka efter förrymd hækling spunnas till ginn. Först nu var lönne färdigt för spinning och vävning, vilket detta ut-

till ginn. Först nu var lönne färdigt för spinning och vävning, vilket detta ut-

Sedan skäcktningens av lönne var överstökt antalldes det till "skattetegit" vid

vilket mat och dryck förekom i all övertid. Vid dessa tillställningar vore även karl-

ar härvarande. Här sjöngs visor, fortäljdes sagor till omväxling med dans och ringle-

kar. Huvudpersönen idenna församling var "torkekärringen" / den som hade uppstikt över

eldan i bastuan. /

dem en tacksammhetens tärke. /

Ja, detta var i ell korthet nägra särdrag ur allmogens seder och bruk som fördom tillämpades vid skördens och dess bärning. Detta både författnigt och förlättigt, om vi le åt dessa värta fortäder s.k. vadskepelse, men leende bor ej vara kallt och part. Vi ha från dem fått ett drybart avt förvalta, och för detta bor vi skänka

G. Fritzén.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESSARKIV